

Čís. 5459.

Náležitost'ou prečinu zneužitia úradnej moci podľa § 471 tr. zák. je akékoľvek porušenie povinnosti verejného úradníka — tedy i voči osobám v úrade mu podriadeným — ktorého sa dopustil vo svojom úradnom konaní alebo opatrení s tým úmyslom, aby niekomu proti právu spôsobil prospech alebo škodu alebo inú ujmu. Porušenie úradnej povinnosti môže byť disciplinárnym previnením len v tom prípade, keď pri tom verejný úradník nemal úmysel práve uvedený.

(Rozh. zo dňa 11. decembra 1935, Zm IV 360/35.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti V. K. pre zločin podvodu atď. zmätočnú sťažnosť obžalovaného čiastočne odmietol, čiastočne zamietol.

Z dôvodov:

Zmätočnou sťažnosťou podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. napáda obžalovaný rozsudok vrchného súdu vo výroku, ktorým bol uznaný vinným prečinom zneužitia úradnej moci podľa § 471 tr. z. Podľa názoru obžalovaného prečin podľa § 471 tr. z. predpokladá, že verejný úradník zneužije svojej úradnej moci v úradnom konaní, nie však proti podriadeným osobám, ale voči osobám tretím, ktoré s úradom prídu do styku. Preto vraj tým, že podľa zistenia vrchného súdu upravil obžalovaný svojich podriadených na prevedenie súkromných prác, ani nespáchal trestný čin za vinu mu kladený, lebo tento čin môže byť vraj prípadne len disciplinárnym previnením, a to tým menej, lebo bol aj oprávnený udeliť podriadeným príkazy.

Zmätočná sťažnosť je tu bezzákladná. Zo zákona neplynie, že skutková podstata prečinu podľa § 471 tr. z. by bola obmedzená len na prípady, v ktorých vinník zneužije svojej úradnej moci voči osobám, ktoré nie sú jemu podriadené. Náležitost'ou tohoto trestného činu je akékoľvek porušenie povinnosti verejného úradníka, ktorého sa dopustil vo svojom úradnom konaní alebo opatrení tým úmyslom, aby niekomu proti právu spôsobil prospech alebo škodu, alebo inú ujmu. Porušenie úradnej povinnosti môže byť disciplinárnym previnením len v tom prípade, keď pri tom verejný úradník nekonal s úmyslom práve uvedeným.

Obžalovaný ako krajinský cestmajster bol síce oprávnený udeliť príkazy svojim podriadeným cestárom a robotníkom, avšak len také príkazy, ktorými v svojom úradnom konaní alebo opatrení neporušil svoje povinnosti. Nebol však oprávnený zamestnávať v pracovnej dobe podriadených cestárov a cestárskych robotníkov svojimi súkromnými prácami a keď prez to zneužil svojho úradného postavenia a nútil ich k prevádzaniu svojich súkromných prác, týmto opatrením porušil svoju úradnú povinnosť a proti právu spôsobil technickému oddeleniu okresného úradu (resp. krajine) aj škodu, lebo — ako to nižšie súdy zistily — cestári a robotníci boli honorovaní platom, resp. dennou mzdou od technického úradu, takže konanie súkromných prác u obžalovaného stalo sa na účet takto platenej pracovnej doby.

Obžalovaný pri tom mal aj osobný záujem na zneužití úradnej moci, lebo z toho vznikol preňho neoprávnený majetkový prospech. Keď nútil cestárov a robotníkov jemu podriadených, aby v dobe pracovných hodín konali preňho súkromné práce, už podľa svojho postavenia a oboru ako cestmajster musel si byť aj vedomý, že je to na úkor pracovnej doby technickým oddelením okresného úradu honorovanej a že tým protiprávne spôsobí škodu menovanému úradu, resp. krajine. Neľze preto pochybovať o tom, že obžalovaný pri porušení svojej úradnej povinnosti za okolností uvedených konal tým úmyslom, ako to vyžaduje skutková podstata prečinu podľa § 471 tr. z.

Čís. 5460.

Aktivní legitimace spolku k soukromé žalobě pro urážku na cti projevy, týkajícími se členstva, pokud se týče členů.

Aktivní legitimace člena spolku k soukromé žalobě, cítili se na své cti dotčeni proto, že je napadán spolek, jehož je členem.

(Rozh. ze dne 12. prosince 1935, Zm I 572/35.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromých žalobců (turnéřských spolků), dále K. D., a J. U. do rozsudku krajského soudu trestního v Praze jako soudu kmetického ze dne 15. března 1935, jímž byl obžalovaný podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin pomluvy podle § 2 zákona o ochraně cti č. 108/1933, po případě podle § 4 zákona čís. 124/1924, — ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n.

Z d ů v o d ů:

Neobstojí výtky zmateční stížnosti, jimiž je s hlediska zmatku podle § 281, č. 9 lit. a), příp. c) tr. ř. napadán výrok soudu, že žádný ze soukromých žalobců není oprávněn k soukromé žalobě.

Soukromou žalobu podali jednak turnéřské spolky v obžalobě uvedené, jednak dvě osoby fyzické, totiž K. D. a J. U. V důvodech obžaloby jsou kromě nadpisu článku »Duchcovští Němci jsou odhodláni opět k násilnostem« uvedena místa článku, jimiž jmenovitě cítí se soukromí žalobci dotčeni na své cti, totiž od slov »Při úředním vyšetřování srážek s turnery« až »boykotu všem českým obchodníkům a živnostníkům«. Obhajobou byl namítnut nedostatek aktivní legitimace soukromých žalobců a třeba se zabývatí především otázkou aktivní legitimace žalujících turnéřských spolků. Podle ustálené judikatury je při zkoumání otázky, zda uveřejněný článek směřoval proti cti soukromého žalobce, směrodatné stanovisko průměrného nestranného čtenáře, totiž zda si průměrný čtenář časopisu podle obsahu článku mohl uvědomiti a zda bylo mu poznatelné, koho se urážlivá zpráva dotýká (r. č. 3207, 3828, 3977, 4654 a jiná Sb. n. s.).

S tohoto správného hlediska uvažoval o obsahu článku i kmetický soud, jak jasně plyne z důvodů rozsudkových. Kmetický soud přihlédl